

SİRKÜLER

Sirküler No : 2016-9

Sirküler Tarihi : 15.01.2016

Konu : Vergiden Müstesna Olarak Ödenebilecek Yurt İçi ve Yurt Dışı Harcırah Gündelikleri Hk.

1. Vergiden Müstesna Yurt İçi Harcırah Gündelikleri

Bilindiği üzere GVK'nun 40/4, 57/8-c ve 68/3 üncü maddelerine göre ticari, zirai ve mesleki faaliyetlerde işle ilgili yapılan işin ehemmiyeti ve genişliği ile orantılı seyahat ve ikamet giderleri kazançtan indirilebilmektedir.

GVK'nun 24/2 inci maddesine göre ise;

"Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündelikler (Bu gündelikler aynı aylık seviyesindeki devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla ise veya devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa, aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur)"

Gelir Vergisi'nden istisnadır.

Ayrıca; 10.01.2016 tarihli ve 29589 sayılı Resmi Gazete'de ise "2016/8363 sayılı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Yapılacak Yolculuklarda Verilecek Gündeliklere Dair Karar ile Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar" yayımlanmıştır.

18.12.2015 tarihli 6654 sayılı 2016 yılı Merkezi Yönetim Geçici Bütçe Kanunu'nun 3.maddesinin 3.fıkrasının (a) bendinde, 6583 sayılı 2015 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na bağlı (H) işaretli cetvelde yer alan gündelik ve tazminat tutarlarının 01.01.2016-31.03.2016 döneminde yüzde 6,8 oranında arttırılarak uygulanması kararlaştırılmıştır.

Devlet memurlarına verilen gündelikler ve gelir dilimleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Brüt Aylık Tutarı (TL)	Gelir Vergisi'nden İstisna Gündelik Tutarı (TL)
2.234,04 ve fazlası	55,00
2.218,05-2.234,03	45,92
2.022,65-2.218,04	42,72
1.773,97-2.022,64	40,05
1.471,54-1.773,96	35,24
1.471,53 ve daha düşüğü	34,18

Sıra No	Ek Gösterge (I)	Gösterge (II)	Maaş Katsayısı (III)	Maaş IV (I+IIxIII)	Taban Aylık (V) (1000*1,390277)	Toplam Maaş
1	8000	1500	0,088817	843,76	1.390,28	2.234,04
2	8000	1320	0,088817	827,77	1.390,28	2.218,05
3	5800	1320	0,088817	632,38	1.390,28	2.022,65
4	3000	1320	0,088817	383,69	1.390,28	1.773,97
5		915	0,088817	81,27	1.390,28	1.471,54

Diğer taraftan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne yapılan seyahatler için Harcırah Kanunu'nun 34.maddesine istinaden Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmekte olup, 10.01.2016 tarih ve 26589 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/8363 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na göre verilecek gündelikler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Brüt Aylık Tutarı (TL)	Gelir Vergisi'nden İstisna Gündelik Tutarı (TL)
2.234,04 ve fazlası	140,50
2.218,05-2.234,03	122,45
1.507,52-2.218,04	104,98
1.471,54-1.507,52	87,47
1.471,53 ve daha düşüğü	70,01

Sıra No	Ek Gösterge (I)	Gösterge (II)	Maaş Katsayısı (III)	Maaş IV (I+IIxIII)	Taban Aylık (V) (1000*1,390277)	Toplam Maaş
1	8000	1500	0,088817	843,76	1.390,28	2.234,04
2	8000	1320	0,088817	827,77	1.390,28	2.218,05
4		1320	0,088817	117,24	1.390,28	1.507,52
5		915	0,088817	81,27	1.390,28	1.471,54

2. Vergiden Müstesna Yurt Dışı Harcırah Gündelikleri

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın internet sayfasında;

“Harcırah Kanununa tabi kurumlar tarafından yapılan ödemeler: Gelir Vergisi Kanununun 24 üncü maddesinin 1 numaralı bendinde, Harcırah Kanunu'na tabi kurumlar tarafından harcırah veya yolluk olarak yapılan ödemeler vergiden istisna edilmiştir. Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseselerce yapılan ödemeler: Gelir Vergisi Kanununun 2772 sayılı Kanunla değişik 24/2'nci maddesinde, "Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanununa tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündelikler (Bu gündelikler aynı aylık seviyesindeki Devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla ise veya Devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa, aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.)"ın gelir vergisinden istisna edildiği hükme bağlanmıştır.

Buna göre Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından;

- İdare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine,
- Tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personele)

verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündelikler (Bu gündelikler aynı aylık seviyesindeki Devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla ise veya Devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa, aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.) vergiden istisna edilmiştir.

Bu hükmün ne şekilde uygulanacağı ise, 138 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde açıklanmıştır. Anılan Tebliğde yer alan açıklamalara göre, **Harcırah Kanununa tabi olmayan kurumların, çalıştırdıkları personele fiili yemek ve yatmak giderlerini belgelendirmeleri şartıyla bu giderlere karşılık olarak verdikleri gündelikler**, Devlet memurlarına ödenen gündelikler ile karşılaştırılmaksızın **tamamen vergiden müstesna tutulacaktır**. Fiili yemek ve yatmak giderlerinin kısmen ayın olarak kısmen de nakden karşılanması halinde, ayın olarak sağlanan menfaatin belgelendirilmesi kaydıyla tamamı vergiden müstesna tutulacak, nakden yapılan ödemelerin ise tamamı ücret olarak vergilendirilecektir. Dolayısıyla, personele fiili yemek ve yatma giderleri dışında ayrıca gündelikte ödenmesi durumunda bu gündeliklerin tamamının ücret olarak vergiye tabi tutulması gerekir. Yemek ve yatmak giderlerine karşılık harcırah gündeliğinin tamamının nakden ödenmesi halinde yapılan ödemenin, Devletçe verilen en yüksek gündelik tutarını aşmamak kaydıyla vergiden müstesna tutulması, aşan kısmın ise ücret olarak vergilendirilmesi gerekir. Bu uygulama **yurt dışı harcırah ödemeleri içinde geçerli** bulunmaktadır." denilmektedir.

Bilindiği üzere, vergiden müstesna yurt dışı harcırah tutarları Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmekte olup, 2016 yılı yurt dışı harcırah tutarlarına ilişkin 2016/8363 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 10.01.2016 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır.

Yurtdışı Gündeliklere Dair Kararı'nın 4/1.maddesinde yapılan belirlemeye göre yurt dışına veya sürekli görevle yurtdışında iken başka ülkelere geçici görevle gönderilenlere, seyahat ve ikamet süresinin ilk 10 günü için ödenecek gündelikler, aşağıdaki tablodan bulunan tutarların % 50 arttırılması suretiyle hesaplanır. Bu belirlemeye göre, her bir seyahatin ilk 10 günü için ekli sirkülerimize ekli tabloda yer alan gündelik tutarlarının % 50 fazlası ile hesaplanarak vergiden istisna tutarının tespit edilmesi ve bu tutarı aşan kısmın ücret olarak vergilendirilmesi gerekmektedir.

Yine, 2012/2760 sayılı kararın 4/2. maddesinde, "Türkiye'den yurtdışına geçici görevle gönderilenlerden, seyahat ve ikamet süresinin ilk on günü ile sınırlı olmak kaydıyla yurt dışında yatacak yer temini için ödedikleri ücretleri fatura ile belgelendirenlere, faturada gösterilen günlük yatak ücretinin birinci fıkrada belirtildiği şekilde arttırımlı olarak hesaplanan gündeliklerin % 40'ını aşması halinde ise aşan kısmın sadece % 70'i ayrıca ödenir" denilmektedir. Ancak, yatacak yer temini için ödenecek günlük ilave tutar, arttırımlı olarak hesaplanan gündeliklerin % 100'ünden fazla olamaz.

Söz konusu uygulamanın yapılabilmesi için ilk olarak, personelin yatacak yer temini için ödediği tutarı fatura ile belgelendirmesi ve faturada yer alan günlük yatak bedelinin ilgili personele uygulanacak vergiden istisna gündelik tutarının % 40'ından fazla olmasıdır. Fatura ibraz edilmemesi halinde ya da faturada yer alan bir günlük yatak bedeli ilgili personele uygulanacak vergiden istisna gündelik tutarının % 40'ından az ise uygulama yapılmayacaktır.

Yatacak yer temini için ödenen tutar vergiden istisna gündelik tutarının % 40'ını aşıyorsa; aşan kısım hesaplanacak ve aşan kısmın % 70'i hesaplanacaktır. Bulunacak olan tutar yurt dışı seyahatlerin ilk 10 günü için uygulanan vergiden istisna gündelik tutarına eklenecek ve böylece yurt dışı gündeliklerin vergiden istisna olan kısmı artacaktır. Söz konusu uygulama yapılırken ibraz edilen otel faturası için personele herhangi bir ödeme

yapılmayacak ve bu tutar kayıtlara alınmayacak, ancak vergiden istisna tutulan harcırah tutarındaki artışın dayanağı olarak muhafaza edilecektir.

Bununla birlikte, yeme ve yatma giderlerinin tamamının belgelendirilmesi halinde, yeme ve yatma giderleri karşılığında ödenen harcırah gündeliği tamamen belge karşılığı ödenmiş olmaktadır. Bu durumda personele belge karşılığında ödenen tutarın, en yüksek devlet memuruna verilen ve vergiden istisna edilen gündelik ile kıyaslanmaksızın gider hesaplarına kaydedilmesi ve gelir vergisi kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Yeme ve yatma giderlerine karşılık olmak üzere hesaplanan ve personele ödenen gündelik harcırah tutarları üzerinden; binde 7,59 (01.01.2013 tarihinden itibaren) damga vergisi hesaplanması ve Muhtasar Beyanname ile beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Vergiden Müstesna Yurtdışı Harcırah Gündelikleri

Gidilen Ülke-Döviz Cinsi	Gündelik
A.B.D. (A.B.D. Doları)	182
Almanya (Euro)	164
Avustralya(AvustralyaDoları)	283
Avusturya (Euro)	166
Belçika (Euro)	161
Danimarka(Danimarka Kronu)	1.238
Finlandiya (Euro)	148
Fransa (Euro)	160
Hollanda (Euro)	156
İngiltere (Sterlin)	115
İrlanda (Euro)	155
İspanya (Euro)	158
İsveç (İsveç Kronu)	1.359
İsviçre (İsviçre Frangı)	283
İtalya (Euro)	152
Japonya (Japon Yeni)	31.405
Kanada (Kanada Doları)	244
Kosova (Euro)	123
Kuveyt (Kuveyt Dinarı)	50
Lüksemburg (Euro)	161
Norveç (Norveç Kronu)	1.193
Portekiz (Euro)	155
Suudi Arabistan (Suudi A .Riyali)	617
Yunanistan (Euro)	158
Diğer AB Ülkeleri (Euro)	127
Diğer Ülkeler (A.B.D. Doları)*	157

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

KAPSAM YMM LTD. ŞTİ.